

hvor der er tale om salgssummer for (avancer på) et aktiv, der ofte vil være skabt i løbet af en årrække, eller som repræsenterer foruddiskonteret af fremtidige fortjenstmuligheder for et længere tidsrum. Dertil kommer, at afhændelser af den pågældende art nærmest må sidestilles med salg af en indtægtskilde, og avance ved et sådant salg vil normalt ikke være indkomstskattepligtig uden for nærings- eller spekulationstilfældene. Af disse grunde inddrager ligningslovene kun halvdelen af avancen under den almindelige indkomstbeskatning, men selv med denne begrænsning kan beskatningen virke særdeles hård, ligesom virkningen af en beskatning med en progressiv indkomstskat bliver ret tilfældig, afhængig af den skattepligtiges indkomst iøvrigt i det indkomstår, hvori avancen falder. En proportional beskatning synes derfor langt bedre egnet for indtægter af en særlig karakter som de her omhandlede.

Med hensyn til patentrettigheder bestemmer ligningslovene, at opfinderens fortjeneste ved afhændelse af patentretten vedrørende en opfindelse, han har gjort, er fuldt indkomstskattepligtig.

Kommissionsudkastet (§ 84, nr. 2 — bemærkningerne side 121) bibeholdt principielt — ud fra „næringssynspunktet“ — denne regel, men begrænsede dog indkomstskattepligten til den del af fortjenesten ved salg af patentrettigheden, der ikke oversteg det dobbelte af vedkommendes gennemsnitlige skattepligtige indkomst for de tre forudgående skatteår; af resten af fortjenesten skulle der svares kapitalvindingskat.

Ved det foreliggende forslag har man ligeledes opretholdt gældende rets regel om, at fortjeneste ved salg af patentrettigheder (og det samme må gælde forfatter- og kunstnerrettigheder) er fuldt ud indkomstskattepligtig, når afhænderen er opfinderen (forfatteren, kunstneren) selv. Den ovennævnte særlige regel vedrørende opfindere i kommissionsudkastet er ikke optaget i forslaget. Den forekommer noget kunstig og fører til ret tilfældige resultater. Det, som er karakteristisk for indtægter, som de nævnte, er dette, at de ofte indgår med beløb, der er ekstraordinært store i forhold til den skattepligtiges almindelige indkomstforhold, og at indtægten fremtræder som

resultatet af et arbejde, der har strakt sig over længere tid. Man finder det rigtigt, at der åbnes mulighed for en lempeligere beskatning i sådanne tilfælde, idet den almindelige indkomstbeskatning her efter omstændighederne kan virke meget hård. Men fremfor en i loven fikseret regel som den af kommissionen foreslåede har man foretrukket en mere smidig ordning gennem en lempelsesbeføjelse for finansministeren, der ikke alene tager sigte på opfindere, men også på visse andre grupper af skattepligtige, hvis indtjening kan frembyde lighed med opfinderes. En bestemmelse herom er optaget i forslaget § 180, stk. 3.

Med hensyn til avancer ved salg af maskiner, inventar og lignende driftsmidler bestemmer ligningslovens § 7, stk. 1 c., at fortjeneste ved afhændelse skal medregnes i den skattepligtige indkomst, dog med den begrænsning, at ved særskilt afhændelse kun den del af fortjenesten skal medregnes, som overstiger 500 kr., og at ved afhændelse i forbindelse med en realisation eller afståelse af vedkommende virksomhed eller bedrift kun den del af fortjenesten, som overstiger 5 000 kr., skal medregnes. I intet tilfælde skal fortjenesten dog medregnes med et større beløb end det, hvormed den overstiger 30 pct. af anskaffessummen. Tab ved afhændelse af de omhandlede driftsmidler tillades uden begrænsning fradraget i indkomsten.

Skattelovskommissionen foreslog (kommissionsudkastet § 83 nr. 1 c. — bemærkningerne side 117—118) avance ved salg af de nævnte arter af driftsmidler beskattet som kapitalvinding. I konsekvens heraf foreslog kommissionen, at tab, der konstateredes derigennem, at sådanne aktiver afhændedes til salgssummer, der lå under den bogførte værdi, ikke — som efter gældende ret — skulle kunne fradrages i den skattepligtige indkomst, men alene tages i betragtning som kapitaltab, d. v. s. at de kun skulle kunne fradrages i eventuel skattepligtig kapitalvinding, som den skattepligtige måtte opnå i det regnskabsår, hvor salget fandt sted, eller senere.

Ved nærværende forslag har man, jfr. stk. 5, opretholdt den nugældende regel om, at tab ved afhændelse af driftsmidler kan fradrages i den skattepligtige indkomst, ligesom man foreslår de gældende regler om